

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (СИЛАБУС)
ОСНОВИ ШРИФТОВОЇ КОМПОЗИЦІЇ І ЛЕТТЕРИНГУ**

Відомості про викладача	© ст. вик. Шалварова Катерина Станіславівна
Профіль викладача	http://bit.ly/3YWYyDS
e-mail	k.s.shalvarova@npu.edu.ua
Курс в Moodle:	

1. ОСНОВНА МЕТА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета нашого курсу:

- ✓ допомогти вам відкрити естетику шрифтового мистецтва і усвідомити його особливу роль у оформленні текстів різного призначення й у різних сферах їх застосування;
- ✓ створити умови для оволодіння методикою роботи з написами і мистецтвом типографії загалом у процесі практичного втілення авторських ідей;
- ✓ розширити практичний досвід художника у роботі з шрифтом і написом як елементами побудови живої образної та емоційної композиції.
- ✓ переосмислити базові знання з теорії і практики образотворчого мистецтва, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову в процесі створення художнього образу;
- ✓ набути вмінь створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого мистецтва.

В процесі навчання ми з вами будемо досліджувати:

- ✓ як розвиток писемності і друкарства, культури і мистецтва, комп'ютерних технологій вплинули на естетику шрифту та шрифтових композицій, перетворивши їх на елементи графічного образотворення;
- ✓ найважливіші закони, правила і норми оформлення текстів, їх грамотне поєднання між собою і з візуальною складовою, що дозволить уникати помилок і створювати справжні шедеври для поліграфії і веброзробок;
- ✓ як малюнок шрифту, композиція тексту можуть вплинути на характер зображення, підсилити ідею, надати їй додаткової образності, активно впливаючи на емоції глядача, на його позитивне враження від роботи;
- ✓ як оволодіння специфічної мови мистецтва типографії, каліграфії і леттерінгу сприятиме професійному зростанню художника.

Ми розширимо ваш практичний досвід художника у процесі вирішення наступних завдань:

- ✓ композиційний аналіз друкованого тексту та виконання композиційних схем тексту різних за тематикою і змістом шрифтових аркушів у поєднанні з нескладними зображальними елементами;
- ✓ творче проектування різних за ідеєю і змістом шрифтових плакатів на обрану тему, пошук вдалого композиційного вирішення, емоційного образу та засобів виразності з метою розкриття ідеї;
- ✓ пошук стилістичних особливостей шрифтів та їх модифікація для виконання шрифтового плакату за обраною стилістикою і виразною композицією.

Ми прагнемо створити особливу творчу зону, де народжуватимуться цікаві ідеї і проекти, де кожен може виражати себе через креативні творчі рішення, відкривати двері для інновацій.

Тільки активне і свідоме занурення у творчий процес долає інертність мислення, розвиває індивідуальність кожного здобувача освіти, дає йому надзвичайний творчий досвід, готує до самостійної художньої діяльності, забезпечує мобільність та конкурентоспроможність в сучасних умовах життя.

2. МІСЦЕ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	бакалавр
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітня програма	«Образотворче мистецтво»
Шифр освітнього компонента	ВВ02.05
Семестр навчання	8 семестр

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР01. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПР02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПР06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПР08. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПР09. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПР11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, педагогічної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним умовам для якісного виконання роботи.

ПР16. Володіти фаховою термінологією і методикою образотворчого мистецтва.

ПР17. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

4. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Специфіка мистецтва типографії.

Історія виникнення і розвитку мистецтва типографії. Види і класифікація типографії. Специфіка художньої мови типографії, засоби виразності, стилістика виконання. Особливості сучасного розвитку шрифтового мистецтва і типографії.

2. Основні правила типографії.

Термінологія, норми, вироблені століттями. Основні вимоги до шрифтів і написів для друкованих і електронних видань. Розмаїття типографічних прийомів верстки. Компонування текстів у поєднанні з іншими елементами. Використання композиційних принципів у створенні шрифтової композиції. Композиційний аналіз верстки друкованих видань.

3. Творче проектування шрифтових плакатів.

Виявлення засобів виразності мистецтва типографії, усвідомлення ролі

різноманітних композиційних прийомів у розкритті ідеї і створенні оригінальної роботи. Використання модифікації літер та їх декорування. Технічне виконання авторського задуму.

ПРАКТИЧНА РОБОТА

1. Виконання шрифтового плакату (афіші) – 2 шт. 16

Проектування двох виразних за композиційною ідеєю та різних за змістом шрифтових плакатів (афіш). Логічне поєднання текстової частини із зображенням. Використання різноманітних засобів виразності шрифтового мистецтва для вдалого втілення ідеї та художнього задуму творів.

2. Леттерінг. 18

Виконання виразного за змістом шрифтового тематичного плакату на обрану тему. Основою зображення зробити невеликий текст. Знайти оригінальну ідею, зображувальну метафору, виразне композиційне і образне вирішення, вдалий емоційний образ.

5. ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО КОМПОНЕНТА

Рік і семестр навчання	4 курс, 8 семестр
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекційні заняття	-
Практичні заняття	34
Самостійна робота	56

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Практико-орієнтоване персоніфіковане викладання, навчально-творчі завдання, творчий проект.

ФОРМИ НАВЧАННЯ

Практикум з елементами пояснень-візуалізацій.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання продуктів творчої діяльності.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Практичні заняття проходять у невимушеній творчій атмосфері, де заохочується вільне спілкування в межах теми, діалог з викладачем при уточненні та формуванні задуму, обговоренні етапів роботи над проектом та оцінці результатів навчальної і творчої роботи.
 2. Поважайте своїх одногрупників, допоможіть створити сприятливе для навчання середовище, що означає – не запізнюватися, вимикати мобільні телефони, уважно слухати та завжди брати активну участь у навчальній та творчій діяльності. Ми заохочуємо студентів обговорювати досліджувані проблеми. Дискусії є вкрай бажаними.
 3. В процесі вивчення нового матеріалу допускається конспектування, фотографування зразків робіт, кадрів відео презентацій, але забороняється відео зйомка та аудіо запис повідомлень викладача.
 4. В інтересах усіх учасників курсу наполегливо рекомендується, щоб результати практичної роботи були надані у визначений термін або раніше. Поточні завдання не розглядаються після останнього дня практичних. Зверніть увагу, що роботи, представлені із запізненням,
-

можуть бути не зараховані і виникне борг.

5. Якщо у вас виникають труднощі з виконанням завдання, приходьте на консультації, або використовуйте можливості дистанційного консультування. Просимо зважати на те, що вихідні дні (субота і неділя) не враховуються у дедлайнах виконання робіт, консультацій і запитів до викладача; завдання і запити, надіслані у ці дні студентами, можуть залишатися без відповіді на вище наведеній підставі.
6. Практична підготовка є основним видом вашої навчальної роботи, що сприяє оволодінню вами прийомами і засобами фотомистецтва, активному вдосконаленню художніх навичок і умінь, стимулюванню дослідницького й творчого інтересу, генеруванню оригінальних художніх ідей, важливих для створення високоякісних авторських творів. Важливо, щоби ви активно вдосконалювалися, адже найефективніший спосіб стати кращим художником – створити, виправити, а потім створити наново.
7. Якщо у вас виникатимуть питання щодо оцінки або бажання оскаржити її, коректним буде запитати про це протягом дня після її отримання. Виявлення, запобігання і врегулювання конфліктів регулюється Положенням про врегулювання конфліктів у УДУ імені Михайла Драгоманова <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>
8. Ми підтримуємо найвищі стандарти академічної доброчесності, отже, неприпустимими є списування, копіювання робіт інших студентів/художників, плагіат, обман та інші види шахрайства. Ми можемо навчатися в інших, проте завжди несемо індивідуальну відповідальність за власну роботу і розуміння матеріалу. Будь-який студент, що представляє роботу, взяту з інших джерел, винний у плагіаті. Етичні принципи академічного навчання в університеті реалізуються згідно Положення про академічну доброчесність <https://udu.edu.ua/universityet/prozoryi-universityet#polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-udu>.
9. Створення навчального авторського твору мистецтва враховує і його презентацію під час оцінювання. Публічний показ вашої творчої роботи буде невід'ємною частиною курсу, і ми створюємо її з метою, щоб, як мінімум, наші проекти були представлені на інстаграм сторінці кафедри https://www.instagram.com/art_dragomanov або в арт галереї Університету; і якщо ви не готові до відчуження майнових прав на свій твір (ст.12.2., ст. 16 Закону України «Про авторське право і суміжні права», 1994), прохання не представляти його на екзаменаційному перегляді. Відповідально та етично взаємодійте зі штучним інтелектом, критично оцінюйте результати, отримані за його допомогою. Використання штучного інтелекту має бути обов'язково зазначеним.
10. Не бійтеся помилятися. Хоча ми, звичайно, будемо оцінювати ваші навчальні результати, але ми ніколи не будемо судити про вас, ваш інтелект і ваші здібності.

8. ОСНОВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бережна О.Б., Андрущенко Т.Ю. Типографіка. Харків. 2021 . URL: <http://surl.li/ejmka>
2. Типографіка. Прийоми каліграфії та леттерингу. URL:<http://surl.li/ejmjs>
3. Що таке типографія і чому про неї варто знати у 2022?
URL:<https://designtalk.club/typografiya-dlya-pochatkiivsiv-shho-take-typografiya/>
4. Візуальні ресурси платформи Pinterest <https://www.pinterest.com>

9. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється згідно Порядку контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-poriadok-kontroliu-iakosti-znan-studentiv-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

1. Виконання двох афіш різного змісту з зображальним елементом. **60**

2. Леттерінг. Виконання виразного за змістом шрифтового тематичного плакату. Тема на вибір. **40**

Поточний рейтинговий бал - залік

100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	5 балів	4 бали	3 бали	0 балів
Змістова повнота й оригінальність арт-проекту 33,3%	Ідея арт-проекту повністю відповідає змісту завдання, є художньо виразною та цілісною, самостійною й завершеною	Ідея арт-проекту в основному відповідає змісту завдання, є достатньо виразною та завершеною, містить елементи оригінальності	Ідея арт-проекту частково відповідає змісту завдання, є маловиразною й недостатньо завершеною, заснованою, на існуючих зразках	Ідея арт-проекту не відповідає змісту завдання або є невиразною та шаблонною
Образотворча грамотність арт-проекту 33,3%	Студент доцільно застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні гармонії, різні прикладні техніки, досягаючи виразності художнього образу	Студент частково застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні гармонії, різні прикладні техніки, частково досягаючи виразності художнього образу	Студент застосовує закони і прийоми композиції, колірні гармонії та використовує різні прикладні техніки на елементарному рівні з порушенням балансу художніх змісту й форми	Студент ігнорує закони і прийоми композиції, колірні гармонії, потенціал різних прикладних технік
Художня репрезентація 33,3%	Студент демонструє прикладну майстерність, високу культуру художньої репрезентації результату, повний контроль за технологічним процесом	Студент на належному рівні демонструє прикладну майстерність, поодинокі моменти порушення культури художньої репрезентації не впливають на загальне художнє враження	Студент слабо володіє прикладною майстерністю, численні порушення культури художньої репрезентації та недостатній контроль за технологічними процесами заважають художньому сприйманню	Студент не володіє прикладними техніками, культурою художньої репрезентації та контролем за технологічним процесом

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C	задовільно	
65-69	D		
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, протокол №__ від 2024 р.